
KRÓNIKA

SZTRUGA '83. Augusztus utolsó hétvégére az Ohridi-tó partján levő Sztruga ismét a költészet városa lett. Immár huszonkettedszer került itt sor az ismert nemzetközi költészeti rendezvényre — a Sztrugai Estékre, amelyen mintegy 150 hazai és külföldi író vett részt. A központi rendezvényen a közönség Szaccsidánand Híránand Vátszjáján — Agjéja hindi költőt köszönthette. Ő ugyanis az idei rendezvény aranykoszorús költője. A rendezvényen ott volt Nikita Stanescu román költő, a múlt évi rendezvény kitüntetettje, valamint számos ország képviselőin kívül Venezuela és Csehszlovákia íróküldöttsége. Ugyanis a Hidak elnevezésű rendezvénysorozat, a nemzeti irodalmak közül, ezúttal ennek a két országnak a költészetét mutatta be. Erre az alkalomra mindkét ország költészetéből macedón nyelvű antológia is megjelent. Viszonzásul Caracasban is készült egy a macedón költészetet bemutató antológia. A hazaiak közül ezúttal Bosznia Hercegovina költői mutatkoztak be.

MEGALAKULT AZ ESZPERANTÓ ÍRÓK VILÁGSZÖVETSÉGE. Ezzel a címmel tudósít a Magyar Szó az Eszperantó Világszövetség nemrég Budapesten megtartott kongresszusáról, amelyre többek között — a legutóbbi antwerpeni értekezlet határozatainak szellemében — megalakították az eszperantó írók világszövetségét. Első elnöke a szabadkai Székely Tibor, akinek világjáró körutairól szóló útirajzai többek között eszperantó is megjelennek. A cikk arról is tudósít, hogy a világszövetség szervezésében 1986-ra irodalmi fesztivált rendeznek. Színhelye a tervek szerint Újvidéken lesz.

BARANYI MARKOV ZLATA AJÁNDÉKA ZRENJANINNAK. Baranyi Markov Zlata újvidéki szobrász és keramikus, a vajdasági és jugoszláv kerámiaművészet egyik alapítója úgy döntött, hogy munkáját, több keramoplasztikát (kerámialapot); szobrot és festményt a zrenjanini Nemzeti Múzeumnak ajándékozza. A hetvenhét éves keramikus és Zrenjanin közönségi képviselő-testülete illetékese már alá is írta az ajándékozási szerződést, amely értelmében az ajándékozott kerámialapok, valamint bronz- és kőszobrok és festmények ezentúl társadalmi tulajdont képeznek, gondviseléséről, és állandó kiállítóhely biztosításáról pedig a múzeum gondoskodik. A múzeum az ajándékba kapott művészi alkotásokat szeptember 6-án nyílt kiállításán mutatta be a közönségnek. Ez már a második jelentős gyűjtemény, amelyet ennek a múzeumnak ajándékoztak. 1977-től itt őrzik Wanyek Tivadar alkotásait is.

MOJAK ARANKA KIÁLLÍTÁSA BELGRÁDBAN. A szakmaalapító Baranyi Markov Zlata egyik tanítványa Mojak Aranka újvidéki keramikusnak szeptember végén nagyszabású retrospektív kiállítása nyílt a belgrádi Iparművészeti Múzeumban. Negyedszázados sikeres keramikusi munkásságát követi végig a kiállítás, több mint nyolcvan alkotással. A kiállítás anyagát szeptember végén az újvidéki közönség is láthatja, majd pedig Szabadkán a Képzőművészeti Találkozó keretében is bemutatják.

KRLEŽA VITAIRATAI NYOMDÁBAN. A szarajevói Oslobođenje és a zágrábi Mladost kiadó nyomdába adta Miroslav Krleža vitairatait

és ezek még az év folyamán megjelennek. Az összegyűjtött művek sorozatában eddig megjelent 35 kötet most újabb ötettel gyarapszik. Ezek érdekes vitairatot tartalmaznak majd, felölelve időben 1915-től egészen az író haláláig. A halála után is nagy port felvert Dialektikus antibarbaruson kívül, az öt könyv tartalmazni fogja a Leszámolásom velük c. kötet anyagát, továbbá Az irodalmi kocsmánkból, Háborús témák — jelentések és a Szenkesztői asztalról c. ciklusának anyagát. Krleža izgalmas vitairatainak kötetei valószínűleg a belgrádi könyvvásárra látnak napvilágot. A kiadók ekkorra jelentetik meg Krleža Zászlók c. kötetének újabb, harmadik kiadását is.

LIPOVLJANI TALÁLKOZÓ. — A jugoszláviai magyar irodalomról tartottak kerekasztal-értekezletet az idei Lipovljani Találkozó keretében augusztus 27-én és 28-án. A Novska melletti faluban kilencedik esztendeje megrendezésre került művelődési és sportrendezvény-sorozat keretében tartott tanácskozást, amelyen a vajdasági, horvátországi és szlovéniai magyar irodalom képviselői mellett a köztársaságok és tartományok hivatalos küldöttségei is részt vettek, Ema Derossi-Bjelajac, ismert horvát közéleti munkás, a találkozó elnöke nyitotta meg, vezetője pedig Dejan Rebić, a HKSZ központi bizottságának tagja volt. A rendezvény védnöke a DNSZSZ-ének vajdasági választmányára, a beszélgetés szervezője pedig a Vajdasági Íróegyesület volt. A vajdasági magyar irodalomról Utasi Csaba olvasott fel körülmekintő és alapos, irodalmunk vonulatait számbavevő tájékoztató jellegű bevezetőt. Ezt követően Fehér Ferencnek a költésről, a költészetéről s a műfordításról írt vallomás erejű esszéjét hallgatták meg a jelenlevők, majd Gobby Fehér Gyula prózánkról, Gerold László pedig drámai irodalmunkról és színjátszásunkról tartott ismertetőt. A horvátországi magyar irodalom eredményeiről és problémáiról. F. Blažek és Szloboda János, a Horvátországi Magyarok Szövetségének elnö-

ke, a szlovéniai magyar nyelvű irodalomról pedig Bأتي Zsuzsa költő beszélt. A találkozó témájának megfelelően, a helyi iskola előcsarnokában rendezték meg a jugoszláviai magyar kiadványok kiállítását, amelyet Ivan Kováč, a tartományi közművelődési közösség elnöke nyitott meg. A művelődési programot, amelyben tíznél több, főleg nemzetiségi együttes lépett fel, a zrenjanini Petőfi Sándor Művelődési Egyesület táncosai nyitották meg.

A ZÁGRÁBI ÉRSEKSÉG KINCSEI. — A zágrábi óvárosi Jezsuita téren, a múzeummal átalakított volt jezsuita kolostorban márciustól szeptemberig tartott a zágrábi székesegyház kincseinek kiállítása. Ezt az érsekséget I. (Szent) László király alapította a XI. században. A székesegyház mai alakját a múlt század végén, egy földrengés után kapta. Egy ezredéve gyűlnek itt a kincsek, s a kiállítás a gyűjtemény legszebb — sok esetben egyedülálló és felbecsülhetetlen értékű — darabjait tárja a néző elé.

A rendezők a volt kolostor négy szintjét vették igénybe (alagsor, földszint, két emelet). Az alagsorban helyezték el a fémtárgyakat, a nemesfém-ből készült és drágakövekkel díszített kegyesreket, melyek a XI-tól a XIX. századig készültek hazai és külföldi műhelyekben. A földszinten látható a székesegyház képzőművészeti kincse: festmények, szobrok, melyek közül nagy számukkal kitűnnek a Szent Istvánt, Szent Lászlót és Szent Imrét ábrázolók. Az emeleten a székesegyház rendkívül gazdag textil-, fém- és kéziratgyűjteményének és könyvtárának számos darabja látható. Itt van I. László király koronázási palástja, Gyulay püspök igazgyöngyökkel és drágakövekkel pazarul ékesített süvege. Külön értéke a gyűjteménynek az egyetlen Európában található, selyemből készült, hímzett szarkofág, melyet Isten sírjának neveznek.

A könyvek között rengeteg a nitkaság, a kódex (egy Mátyás király budai műhelyében készült); miseköny-

vek, evangéliumok sorakoznak a tárlokban. Megannyi páratlan kincs., Kiállítások a zágrábi érsekség irattárának legértékesebb darabjait, a székesegyház egyházi zenei gyűjteményét (énekkönyvek, kották stb.) is. Egy teremben megtekinthetők azok a rajzok, tervek, melyek a székesegyházról 1880 után készültek; a földrengésben ugyanis nagy károkat szenvedett a templom, s helyreállításakor valójában teljesen újjáépítették.

A kiállítás egy ezeréves hagyomány fölött tart szemlét, s arról tesz tanúságot, hogy az emberi képzelet és alkotóerő, a szépség iránti végtelen vonzódás még az egyházi kánon szorításában is maradandó értékeket hagyott hátra.

Nem csekély helyet kapott a kiállításon a horvát—magyar történelmi, kulturális és egyházi kapcsolatok szemléltetése.

Külön meg kell emlékeznünk arról, hogy az egykori kolostort, melyben a kiállítást elhelyezték — s méltóbb helyet nem is találhattak volna —, hozzáértéssel, ízléssel alakították át és korszerűsítették, megőrizve és hangsúlyozva — főleg az alagsorban — az épület régi részeit, úgyhogy a modern és a régiség teljes összhangban van. Most már talán nem is az lesz a probléma Zágrábban, hogy hol rendezzenek reprezentatív kiállításokat, hanem hogy olyan koncepciót alakítsanak ki, olyan anyagot, olyan kiállítási tárgyakat találjanak, amelyek megfelelnek a volt jezsuita kolostor enteriőrjének és hangulatának.

T. L.

NEMZETKÖZI MŰFORDÍTÓ TALÁLKOZÓ TETOVÓN. A macedóniai Tetovo város művelődési otthonában a múlt hét végén, hazai és

külföldi műfordítók, a Macedón Szocialista Köztársaság és Tetovo város közéleti és művelődési dolgozóinak jelenlétében, megtartották a 12. nemzetközi műfordító találkozót. 30 országból több mint száz fordító sereglött össze a találkozón, amelyet az idén Kiril Pejcsinovic Tetovac, az első macedón fordító emlékére rendeztek meg, aki ezen a vidéken élt és működött.

A legújabb fordításos kiadványok kiállításának megnyitása után *Esztétikum és etika a műfordításban* címmel tanácskozás kezdődött, amelyen számos hazai és külföldi szakember terjesztett be beszámolót. Tartományunk képviselőjében Sava Babić olvasott fel figyelemre méltó értekezést. A Művelődési Otthonban, ezt követően, megrendezték a fordításos irodalom nemzetközi mitingjét, s kiosztották a hagyományos díjakat.

A fordítói életműért járó Kiril Pejcsinovic-díjat, a vendéglátó város díját, a szkopjei *Milka Ancseva*, a világirodalmi mű macedón fordításáért járó Grigor Prlicsev díjat pedig az ugyancsak szkopjei *Alekszandar Mitevszki* kapta.

A Macedón Íróegyesület és Műfordító Szövetség *Bogdan Drozdovszki* lengyel író jutalmazta meg Blazse Koneszki verseinek lengyel tolmácsolásáért.

Az Arany Toll díj idei nyertesei a budapesti Simó Ágnes — Tasko Georgijevszki két regényének magyar nyelvű fordításáért, az indiai Sjoragy Szing Gjen makedón mesegyűjtemény a szovjetunióbeli Tatjana Popov — Goran Sztefanovszki egy drámájának, valamint a szkopjei Tamara és Tome Arszovszki — Alekszej Tolsztoj *Nagy Péter cár* című regényének fordításáért.

B. J.